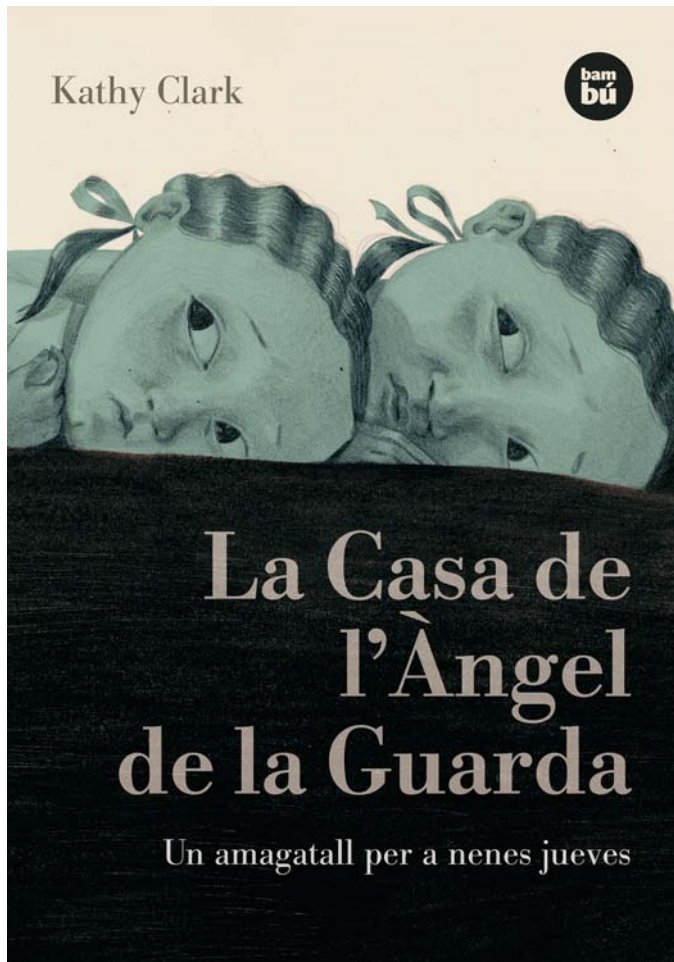

Miquel Puig, dissenyador gràfic

Lluís Farré, il·lustrador

Al Cafè del Centre m'hi espera en Miquel Puig, una altra secció en la cuina dels llibres: dissenyador gràfic. Al seu costat hi ha un tauler d'escacs. «Els divendres a la tarda hi juguem amb amics. I de vegades, si vinc sol a fer un cafè, l'hi deixo, i si a algú li ve de gust, fem una partida. Tu com ho portes?» El seu estudi, diu, es decanta de bon començament pels temes culturals, perquè tenen un rerefons més interessant. Amb el temps, els contacten de Proa per tenir un dissenyador estable per a les seves col·leccions. Literatura adulta, però. Això els marca com a dissenyadors del món editorial. I d'aquí surt l'encàrrec de Bambú: revisar tot el fons de narrativa. Les altres editorials els passen pel davant a nivell de disseny, de presència a llibreries...

-Repte: les col·leccions s'han de diferenciar però mantenir una floire. Gràficament és difícil que, sense veure les edats recomanades a la contraportada, un lector, un comprador, sàpiga a qui es dirigeix aquell llibre. Aquí entra la meua manera de veure el disseny: tracto el comprador (que de fet és el pare, no l'infant) amb intel·ligència. I els pares d'ara ja tenen una certa formació amb la imatge i no els podem seguir oferint codis de fa molt de temps...

Per als petits lectors: Tot molt minimal i amb colors vius a la portada. I el dibuix és només un detall. No són llibres de dibuixos. També és narrativa.

Joves: Taca blanca (arriscat, també), i un dibuix que tampoc ocupa molt d'espai.

Grans lectors: Il·lustració, fotografia, a sang.

Els lloms tots negres: posats a la lleixa no es diferencien, i no competeixen a nivell cromàtic amb la coberta.

Tipografia: la mateixa per a totes tres col·leccions, i en contra del que se sol buscar, una de molt clàssica: una «Lubalin».* No pensada per a infants (de tota manera, no sé què és una tipografia per a nens, jo), és perfectament usable el 2000 i té la serifa (les «sabates») molt quadrada, de manera que fa que les lletres es lliguin entre elles. És molt decorativa, i té un ritme i una estructura molt ben fets.

Va ser un canvi molt radical però l'editor el va entomar molt bé. De tota manera, crec que la clau està a mirar de triar els millors textos. Canviar-li l'aspecte no és prou: una col·lecció on es posa de tot, morirà ràpid. Tinc sempre aquesta por.

* Tipografia utilitzada en aquest article

–Tu? (aquest sóc jo). Que potser hi tens veu, a banda del disseny, en el conjunt?

–Sí –somriu–. Aquesta va ser una altra aposta: fet el disseny, la primera proposta d'il·lustració sempre és nostra. Evidentment, hi han d'estar d'acord, i també ells ens proposen gent. En general no intervenim en la feina de l'il·lustrador. Només amb els novells que, tot i tenir l'energia i la força que ha fet que els triéssim, els falta l'experiència en la relació entre els dos llenguatges narratius: imatge i text. Llavors podem proposar canvis, revisions, repeticions.

Mirem molt els guanyadors de concursos, els que ens recomanen altres il·lustradors o els professors de diferents escoles de disseny i d'il·lustració. Ens agrada que vinguin de diferents fonts.

Per a la col·lecció dels petits són tots molt diferents. La sensació de línia a les cobertes surt de la força dels colors i la de la composició, i de la dimensió reduïda del dibuix.

Amb la dels joves, amb tant de blanc, mirem una imatge amb més força. I tot i així, el pes del blanc és tan fort que tot plegat s'unifica. És a l'interior on es nota la personalitat de l'il·lustrador.

Amb els grans lectors, o en les «Vivències», creiem en un il·lustrador més «adult», amb flaire de realisme. És més una qüestió d'idees que no pas d'estils o de domini, però. Hi ha il·lustradors que a nivell de concepte són massa

retorçats per encarar una coberta. Els de premsa no els hi volem, per exemple. Però tampoc volem una pintura... Tot i així, no tenim llistes tancades: hi ha tota una franja d'il·lustradors intel·ligents que poden resoldre una coberta. I tenen llibertat absoluta, no els diem què han de fer.

Per als textos infantils, ja hem de pensar en els il·lustradors concrets que sabran resoldre'ls millor, en funció del to, del contingut. De vegades, fins i tot, els triem perquè poden salvar textos molt fluixos. En això es nota una gran distància de qualitat entre aquests dos sectors professionals. No hi ha un gruix de bons autors infantils. Els d'adults ho consideren un gènere menor. I els que proven de passar-se al terreny dels infants, sovint no s'adapten a les seves capacitats lectores. I no n'hi ha gaires, d'escriptors professionals per a nansos. És més com si escriuissin de forma espontània. No ho entenc.

–Un dia a dia. (torno a ser jo).

–Jo sóc molt metòdic: horaris, entregues... Ara, en el procés de creació esbosso, guixo, de forma caòtica; molt més intuïtiva que altra cosa. Hi ha moltes coses que se solapen, que s'obren en comptes d'anar-se tancant. De jove investigava molt què es feia dins el mateix terreny, què hi havia en el mercat... ara ja no: ho supleixo anant a veure exposicions, mirant art, catàlegs de les fires. No miro què fan

els altres, ni per absorbir-ho, ni per diferenciar-me'n. En això sóc molt radical: crec que la majoria de les col·leccions d'altres editorials són molt dolentes. I el pitjor és que el millor disseny està cada any als premis Laus, i en canvi no interessa ni als il·lustradors ni als editors. I no entenc aquest divorci. El que es fa en el món editorial segueix uns esquemes de fa un munt d'anys, i ningú no se'n surt. Els gestors de les editorials, en general, tenen por: no donen validesa a una cosa que no hagin vist fins ara, per a ells és més important mantenir-se amb el que ja hi ha en el mercat. I no parlo de fer salts mortals, però hi ha tanta riquesa de llenguatges que es podrien usar en un llibre...

Ara, però, tenim una nova clienta, l'Arianna Squilloni, editora de «A Buen Paso», i és el contrari d'una gran editorial. No viu d'això (tot i que ja li agradaria), i té una sensibilitat i una saviesa extremes per tot allò relacionat amb el món dels infants. A nivell diners anem justos, però ho fem perquè és un plaer. Fem coses noves, treballem amb gent que no coneixíem... Crec que seran aquests llibres singulars, justament, dels que cada vegada se'n faran més i perviuran: els llibres amb dibuixos, amb textures, amb desplegable, tenen més sentit que mai. Com ho portes, això, a una pantalla?

–Una partida?